מסורת הש"ם

עשין דרבנן ב טוש"ע י"ד

יו"ט הלכה כ נופ"ה מהלי אבל הלי בן טור ש"ע א"ח סיי מקלא סעיף ח [וטוש"ע י"ד סיי של קוטוש פעי' אן: סעי' אן: ד מיי' פ"ז מהל' יו"ט

הלכה כא סמג לאויו סה טור ש"ע א"ח סיי תקלד סעיף א: בא ה מיי וסמג שם טוש"ע שם סעיף ב:

### מוסף רש"י

שורפו חסיד. מסיד עדיף ח.). מי שאין לו אלא חלרק אחד. דלא סגיא דלא מכנס מפני הכנימה, ואפילו כיבם לפני המועד לכבסה

# רבינו חננאל

הלכתא כר' יוסי במועד ובאבל. לא שנא צפרנים לא שנא צפרנים דרגל. אמר רב ובנגוסטר אסור. אמר רב שמן הוה קאימנא קמיה דר' יוחנז בשיניה. וזרקינהו. ש"מ ציפרנים במועד, וש"מ מדשקלינהו בשיניה. איז בהם משום מיאוס. וש"מ מדזרקינהו, מותר לזורקן. והתניא ג' דברים נאמרו בצפרנים, קוברן צדיק, שורפן חסיד, זורקן רשע. מאי טעמא. שמא תעבור מאי טעמא, שמא העבור אשה עוברה עליהן ותפיל. ופרקינן אשה בי מדרשא לא שכיחא. וכי תימא זמנין דמכנשו ושדי להו . לבראי, כיון דאשתנו אישתני. אמר רב יהודה אמר רב, זוג בא לפני רבי ובקשו ממנו מהו ליטול צפרנים, והתיר להם. ושמואל אמר גם עשיית שפה בקשו ממנו, והתיר להם. ואסיקנא. אם צריכה כולה תקון שרי, אבל מקצתה לא. והניח מקצתו שאינו עשוי. מותר ליטלו, כי מעכבתו באכילתו <sup>3</sup>) ובכיוצא בה. אמר רב נחמן לדידי שפה לי. ואלו כולם שאמרנו בתוך שלשים יום, אבל פנחס אחיו בימי אבלו. ליה אמאי לא [שקלית] להו, אמר ליה אילו בך היה מי הוית מזלזל כולי מלפני השליט. ואירע אבל לבקרו, שקלינהו לטופריה חבטינהו באפיה. א״ל לית

והוה ליה לחתויי הא דאמר עולא בעלמא (ברכות

ים. ע"ש) לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן שנאמר שמעו דבר ה' מולולם כיה כולי האי. באבילות דשקלת לטופרך: ואיסרע כיה קליני סדום כו' (ישעיה א): [בגנוםבור אסור. פי' בערוך ים

שהוא כלי המתוקן ליטול נפרנים וכך שמו ומלשון דגנוסטרא אסור א הלכה כרבי יוםי במועד ובאבל 6 דאמר משמע שהיה מתיר בין בתער בין שמואל הלכה כדברי המיקל באבל פנחם במספרים ולאו דוקא בשינים מיהו אחוה דמר שמואל איתרע וּ ביה מילתא על קאמר בגמרא רבי יוחנן דשקלינהו שמואל למישאל מעמא מיניה חזנהו למופרי בשיניו משמע דוקה בשיניו שרי דהוו נפישן אמר ליה אמאי לא שקלת להו ותיתה דלעיל אמרינן הלכה כר' יוסי אמר ליה אי בדידיה הוה מי מזלזלת ביה כולי במועד לדברי הכל ושמא רבי יוחנן סבר הלכה כר' יהודה ומפרש טעמא האי ס הואי בשגגה שיוצא מלפני השלים ואיתרע ביה מִילתא בשמואל על פנחם דמחמרינן במועד טפי מבאבל ◦ ולא כרב שישה בריה דרב חידי דחמר אחוה למישאל מעמא מיניה שקלינהו דברים המותרין בחולו של מועד לטופריה חבטינהו לאפיה אמר ליה לית לך אסורין בימי אבלו ורבינו תם פירש ם ברית כרותה לשפתים דאמר ר' יוחנן מנין דכשם שמותר בשיניו כך מותר ליטול שברית כרותה לשפתים שנאמר <sup>2</sup> ויאמר לפרניו [בזו] מחבירתה דכל זה חשוב אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור שינוי לענין שבת בפ' המלניע (שבת לף לד:) ושמעתי בשם רבי שמשון ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם ואיסתייעא מלתא דהדור תרוייהו סבור מיניה דיד אין דרגל לא אמר רב עגן בר אברהם שבחול המועד מותר ליטול לפרנים לנשים דקתני בירושלמי גבי ועושה אשה תכשיטיה במועד בר תחליפא לדידי מפרשא לי מיניה וחשיב נוטלת שערה ולפרניה ול"ע דשמואל לא שנא דיד ולא שנא דרגל אמר בהלכות גדולות נמי אמרינן והאשה רב חייא בר אשי אמר רב ב ובגנוסטרא אסור מותרת בנטילת שער לחחר שבעה אמר רב שמן בר אבא הוה קאימנא קמיה ונראה דבאשה נשואה דוקא קאמר דר' יוחנן בי מדרשא בחולו של מועד ושקלינהו ומיירי במעברת סרק על פניה למופריה בשיניה וזרקינהו שמע מינה תלת וטופלה בסיד שהוא משום תכשיט שלא תנוול על בעלה אבל שמע מינה מותר לימול צפרנים בחולו של בתספורת ממש אסורה וגם בשם מועד ושמע מינה אין בהן משום מיאום רבינו חיים שמעתי שהיה מתיר ושמע מינה מותר לזורקן איני והתניא נטילת לפרנים במועד ובהלכות גדולות י שלשה דברים נאמרו בצפרנים הקוברן צדיק פוסק (כ) שבעה אסור בגנוסטרי שורפן 🕫 חָסיד זורקן רשע מעמא מאי שמא בשיניו מותר לאחר שבעה מותר אף תעבור עליהן • אשה עוברה ותפיל אשה בי בגנוסטרי ולא ידענא מגא ליה מדרשא לא שכיחא וכי תימא זימנין דמיכנשי דברייתא איירי תוך שבעה אי משום דקתני בימי אבלו ה"נ קתני ימי להו ושדי להו אבראי כיון דאשתני אשתני אבלו גבי גילוח והיינו כל שלשים אמר רב יהודה אמר רב זוג בא מחמתן וקאמר כשם שאסור לגלח בימי אבלו לפני רבי ומר זומרא מתני זוג בא מחמתן כד אסור ליטול לפרניו בימי אבלו לפני רבי ובקשו ממנו צפרנים והתיר להם משמע כל שלשים ואי סברי כר' יוםי יתירו לגמרי וי"ל דסברי כר' יוסי ומסתבר להו דאפילו רבי יוסי היה אוסר בגנוסטרי תוך שבעה דומיא למועד או שמא (ג) מעשה דשמואל

ואם בקשו ממנו שפה התיר להם ושמואל אמר אף בקשו ממנו שפה יוהתיר להם אמר אבימול ספרא משמיה דרב יי (פפא) שפה מזוית וא לזוית אמר רבי אמי ובשפה המעכבת א"ר נחמן בר יצחק לדידי כשפה המעכבת דמי לי ואמר אבימול ספרא משמיה דרב " (פפא) פרעה שהיה בימי משה הוא אמה וזקנו אמה ופרמשתקו אמה וזרת לקיים מה שנאמר יושפל אנשים יקים עליה ואמר אבימול ספרא משמיה דרב י (פפא) פרעה שהיה בימי משה אמגושי היה שנאמר 4 הנה יוצא המימה וגו': ואלו מכבסין במועד הבא ממדינת הים: אמר רב אסי א"ר יוחנן ש ד מי שאין לו אלא חלוק אחד מותר לכבסו בחולו של מועד מתיב ר' ירמיה אלו מכבסין במועד הבא ממדינת הים כו' הני אין מי שאין לו אלא חלוק אחד לא אמר ליה ר' יעקב לר' ירמיה אסברה לך מתני' אע"ג דאית ליה תרי ומטנפי שלח רב יצחק בר יעקב בר גיורי משמיה דר' יוחנן כלי פשתן מותר לכבסן בחולו של מועד מתיב רבא ' מטפחות הידים מטפחות

לאחר שבעה: אני"ג דאית דיה תרי ומשגפי. מדלא משני הכא במאי עסקינן בשלא כיבסו לפני הרגל דלא שרינן מי שאין לו אלא חלוק אחד אלא היכא דכבסו לפני הרגל אבל לא כבסו דפשע לא שרי משמע דמי שאין לו אלא חלוק אחד שרי לכבסו במועד אפילו פשע ולא כבסו לפני המועד כך נראה לי ובחוספות מסופק בזה ונראה לי דהכי משמע מדלא מפליג ונראה דגבי אבל לא שרינן כשאין לו אלא חלוק אחד דהא אפילו אם היו לו מכובסין אסור ללבוש מה שאין כן ברגל צ"ע בכהן ששלמה משמרתו ברגל אם מותר לכבס לתנא דלעיל (דף יו:) דתנא כהן ואבל אפילו לתנא דידן אם חל שלישי להיות בעי"ט שאסור ברחילה עד הערב ופירש בקונטרס עד הלילה בלוגן או עד חול המועד בחמין ואינו מותר לרחוץ מבעי"ט מיהו כשחל שביעי שלו בערב הרגל דאסור לכבס ולרחוץ כל היום מותר לכבס ברגל ול"ע אם אמת הוא שמותר מאי טעמא לא תני:

שנאמר ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם. ואיסתייעא מילתא והדרי תרווייהו ואתו. פרעה שהיה בימי משה, הוא אמה וזקנו אמה ופרמשתקו אמה וזרת, לקיים הכתוב ושפל אנשים יקים עליה. מתני' ואלר מכבסין במועד הבא ממדינת הים כוי. אמר ר' אסי אמר ר' יוחנן מי שאין לו אלא חלוק אחד מותר לכבסו בחולו ןשל מועדן. איני והתניגן אלו מכבסין במועד הבא ממדינת הים כו' וחשיב להו כל מי שהתירו לו חכמים לכבם במועד, ולא תני מי שאין לו אלא חלוק אחד בהדייהו. ופרקינן (מתני אע"ג דאית ליי תרין ומטנפי שרי לבבסינהו לכלהו. משמיה דרי יוחנן אמרו כלי פשתן מותר לכבסן במועד, והני מטפחות דתנינן במתניי

הספרים

הלכה כרבי יוסי במועד. דמתיר: איסרע ביה מילסא. בפנחס ואים תייעא מידתא דהדור. תימה דלמא מדה טובה מרובה אחוה י דפנחם הוה אבל: עייל שמואל לישאל ביה טעמא. לדבר על לבו דפנחס: אילו בדידיה הוה. כלומר אילו היית אבל: מי

> מילתא. אבילות: שקלינהו לעופריה חבטינהו לחפיה. זרקינהו מרוב כעם והדר מכנס להו דוורקן רשע: ברית כרותה לשפחים. דכתיב ונשתחוה ונשובה אליכם וכן הוה דחזרו תרוייהו: סבור מיניה דיד. מותר בימי אבלו משום דמאים דרגל לא: גינוסטרי. מספרים: איו בהם משום מיחום. מדשקל ליה בשיניה: ושדי ליה לאבראי. ועברה עלייהו איתתא אבראי: כיון דאישתני. מההוא דוכתא דהוו מעיקרא אישתני ולא מזקי: ומר זוערא מתני. בברייתה לבקשו ממנו לפרנים בימי אבלו ולאו משמיה דרב יהודה: ואם בקשו ממנו שפה היה מתיר להם. כלומר אנא חזינא לדעתיה אי שאלו לגלח השפה היה מתיר להם דאין בהם משום בל משחית פאת זקנך (ויקרא יט): מווים לווים. מסוף הפה לסוף האחר מותר לגלח שהרי מעכבת אכילה ושתיה ומאים: ולדידי. דאנינא דעתי כל השפה כשפה המעכבת דמי דאנינא לי דעתי: פרמשתקו. אמתו: אמגושי הוה דכתיב הנה יולא המימה. מחלוקת במס' שבת (דף עה.) חד אמר חרשי להכי יולא ליאור בשביל מכשפות ואידך אמר גידופי להכי יוצא יאורי ואני עשיתני: שאומר לי ט מטפחות ידים. שמנגבין בהן ידים משום דמאים: מי מטפחות הספוג. שמנגבין בהן עלמן כשיולאין מבית המרחך: יושעלו מטומאתן. במועד: דקתני אלו מכבסין אע"ג מתני'. דאית ליה תרי ומטנפי אבל מי שאין לו אלא חלוק אחד דכולי עלמא שרי:

ל) עירובין מו. לקמן יט: [כ. כב. כו: בכורות מט. חולין נ.ז. ב) וכתובות כג. מב: נ.], כל [מנה ב... ב"מ סח.], **ג**) [סנהדרין קב. ע"ש], ד) נדה יו., ה) [עי פי׳ שכתבו תום׳ נדה יז. ד״ה ו) [בהרא"ש לימי], 1) [בילקוט ובע"י לימא], 1) [בילקוט ובע"י לימא], ח) ובע"י וגס בתום׳ שבת עה. ד"ה אמגושי כו' מוכח ללנ], משמי׳ ט) תענית כט: לעיל יד. חולין לעיל יד., כ) נ״ח לשמוחל, ל) נשייך למתני׳ לפנול, ל.], מ) [ג"ו שייך דלעיל יד.], מ) [ג"ו שייך שס], () [ג"ו שייך שס], ם) [בערך נגסטר וגרסתו אמר רב ובנגוסטרי אסור וע"ש שהאריך],

תורה אור השלם 1. יַשׁ רָעָה רָאִיתִי תַּחַת השמש כשגגה שיצא מלפני השליט:

נְעָרְיוֹ שְׁבוּ לֶכֶם פּה עם הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר נַלְכָה עד כה ונשתחוה ונשובה בראשית כב ה אליכם: 3. בִּגְזֵרַת עִירִין פִּתְגָמָא ומאמר קדישון שאַלתא עד דברת די ינדעוו חייא בּוֹיִי שָׁלִּיט עַלְאָה בְּמַלְכוּת דִי שַׁלְּיט עַלְאָה בְּמַלְכוּת אֲנָשָא וּלְמַן דִּי יִצְבָּא יִתְנִנָּה וּשְׁפַל אֲנָשִים יְקִים הָנֵה יצֵא הַפּיִימְה וְנִצְּבְּתְּ לִקְרָאתוֹ עַל שְׁפַת הַיְאֹר וְהַפַּטָה אֲשֶׁר נָהְפַּךְ לנחש תקח בידר:

הנהות הב"ח

(מ) גמ' אחוה דמר שמואל כו' ובה"ג פוסק תוך שבעה אסור: (ג) בא"ד או שמא ממעשה דשמואל משמע קלת מדשקלינהו לטופריה כו' אסור משמע

### גליון הש"ם

גמ' אשה עוברה ותפיל. עי' סנהדרין דף נט ע"ח מד"ה ליכח: תום' ד"ח וכגנוסטרי וכו' ולא כרב שישא כריה דרב אידי. :לעיל דף יא ע"ב

## הגהות הגר"א

[א] גם' לזוית. נ"ב הנחה שמעכבת ר' ובשפה המעכבת. כ"ה גירסת בה"ג ועי' רא"ש מש"ש. וועמ"ש רבינו

משמע קלת דשקלינהו לטופריה

חבטינהו באפיה דמיירי תוך שבעה

דוקא דבתוך שבעה היה ובשיניו היה

מדקא אמרינן בתר הכי ובגנוסטרי

אסור משמע דשמואל לא היה

בגנוסטרי ולא אשכחנא דאסר רק

מוך שבעה כשהלך רב פנחס לנחמו:

בקשו ממנו שפה. יש לפרש

דלפרנים ונראה דהכא פירוש דוהא

על ידי שינוי דומיא